

E.Ü. HEMŞİRELİK YÜKSEK OKULU LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BİTİRME TEZİ YAPARKEN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Meryem YAVUZ* Şenay KAYMAKÇI**

ÖZET

Bu araştırma öğrencilerin bitirme tezi hazırlarken karşılaştıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Toplam 140 mezun öğrenciye anket uygulanarak yapılan bu çalışma da öğrencilerin en fazla zorlandıkları konular: konu seçimi ve danışmanlar ile iletişim kurmak olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin % 54.40'ı tez hazırlamalarında kendileri için yararlı bir deneyim olduğunu belirtmişlerdir.

GİRİŞ

Araştırma olaylarının sistematik incelenmesi işlemidir. Genel olarak araştırma bilgi toplama ve analiz işlemi olarak düşünülmektedir (1. 5).

Bilimin bir karakteristiği olan araştırma, teoreti test ederek gelişmesine yardımcı olur. Hemşirelik araştırmalarının temel amacı uygulamalı teori ve araştırma ile birlikte bir bilim, sanat ve meslek olarak tanımlanmaktadır (7).

Teoretiği araştırma mada hemşirelik tarihinin temelidir (5. 7).

Hemşirelikte araştırma ilk kez Kıbrıs'ta esnasında Florance Nightingale ile başlamıştır. Florance Nightingale'de tıbbi gözlem ve ölçme ile hemşirelik bakımında istatistiksel analiz kullanılmıştır (4. 5. 6. 7).

---

*E.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu. Araştırma Görevlisi

**E.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu. Araştırma Görevlisi

Ou araştırma İV. Ulusal Hemşirelik Kongresi'nde sunulmuştur. 15-17 Kasım 1995-Ankara

Hemşirelik araştırılınan 1950'lere kadar büyük ilgi görmemiştir. Bu dönemde yapılan araştırmaların çoğu hemşirelik eğilimi üzerine odaklanmışır. 1970'lerde hemşirelikte araştırmanın meslek açısından öneme değin ilere klinik uygulamalar ile ilgili araştırmalar önce likli hale gelmiştir {4-7}.

Günümüzde hem çalışın hemşireler hemde öğrenciler klinik uygulamaları desteklemeye araştırmaların önemli rol oynadığını anlatabildiği görülmektedir (4). Fakat ülkemizde hemşirelerin çoğu teori araştırmaya ve uygulamaya arasındaki ilişkinin değerin ihale takdir edememektedirler.

Hemşirelik gibi uygulamalı bir disiplin için belirli uygulamaları düzenleyen yüksek öğretim kurumlarına güven duyma, araştırmalar ile sağlanır. Hemşire eğitimciler ve araştırmacılar sıklıkla hastalar için direkt sorumluluk veya klinik kararların devamı ile yakından çok az ilgilenmişlerdir. Hasta bakımının gerçek dünyasından ayrılarak araştırmaların doğruluğunun nede yanlışlığının farkına varmışlardır. Çoğu hemşirelik araştırmalarının kaderinde sadece araştırmacılar tarafından okunmak olmuştur (2-4).

Son yıllarda araştırmaların çoğun da eğitimci araştırmacılar ve klinikte çalışmaları nede nede işi araştırmalar planlanmaktadır (5).

Hemşirelik programları geniş akademik içerik meydana getirilerek yeniden düzenlenmektedir. Bu programların içinde araştırmacı modülleri metodoloji, araştırma değerlendirme kursları ve araştırma önerisi yazma vb. konular bulunmaktadır. Okulumuzda Lisans öğrencilerinin araştırmaları dersinde aldıkları konular öğrencilerin kendileri tarafından yürütülen tezlerle pekiştirilmekte ve bir danışman tarafından gerekli yardımlarla yönlendirilmektedir.

Günümüzde hasta bakımında kaliteyi arttırmada araştırmaların büyük etkisi olduğu bilinmektedir (2). Bu nedenle Dünya da Hemşirelik eğitim programlarında içine alınan araştırmacı dersleri ile araştırmacı yöntemlerin öğretilen öğrencilerin araştırmacı yaparken bazı güçlü klerle karşılaşmaları beklenen bir sonuçtur.

Biz de çalışmamızda bu sorun ve güçlüklerin sıptanarak hemşirelikte araştırmacı nıda hağen işbirliği alan yayıncı uygulamaya ve araştırmacı arasındaki uçurumun azalmasına katkıda bulunmak. öğrencilere ve mesleğilerdeki adımlarda yardımcı olmak için de bu projeyi

lemlere bir çözüm yonlemi bulunmasini saglamak uzeren arastirmamizi plandik.

GEREC ve YONTEM

Bu calisma Ege Unversitesi Hemşirelik Yüksok Okulunda 1992-1993 eğitim döneminde başlatılan bitirme tezleri ile ilgili olarak tezyapan öğrencilerin tezyaparken karşılaştıkları sorunları ve bu konudaki deneyim ve düşüncelerini satmak üzere anket formu kullanılarak yapılmıştır.

Çalışmaya 1993-1994 yıllarında bitirmeleri yapan ve ulaşılabilen 53 eski mezunun öğrenci ve 1995 öğretim yılında bitirme tezi yaparak yeni mezun olan 140 öğrenci toplam 193 itişika Wm ıştır.

Araştırma Mayıs-Temmuz 1995 tarihleri arasında yapılmıştır.

BULGULAR

Deneklerin Dağılımı

	Sayı	%
Eski Mezun	53	27.46
Yeni Mezun	140	72.54
Toplam	193	100.00

Tez Konularının Hemşirelik Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

	Sayı	%
Hemşirelik Esasları	9	4.66
İç Hastalıkları	39	20.21
Cerrahi Hastalıkları ve Hem.	20	10.36
Kadın Doğum ve Jinekoloji	50	25.90
Çocuk Hastalıkları	33	17.10
Psikiyatri Hastalıkları ve Hem.	18	9.33
Halk Sağlığı ve Hem.	23	11.92
Eğilim	1	0.52
Toplam	193	100.00

Tez Seçiminde Etken Olan Faktörlerin Dağılımı

	Sayı	%
Kendi olanaklarım (iş . zaman)	40	20.73
Yetenek ve bilgilerim	11	5.70
Araştırmamı değerlendirecek kişi veya okulun ilgilenmesi	66	34.20
Kendi ilgilenmemim	75	38.86
Toplam	193	100.00

Konu Seçmede Zorlanıp Zorlanmadıklarının Dağılımı

	Sayı	%
Konu seçerken zorlandım	98	50.78
Konu seçerken zorlanmadım	95	49.22
Toplam	193	100.00

Konu Seçiminde Karşılaşılan Güçlüklerin Dağılımı

	Sayı	o/o
Hemşirelik ile ilgili konu olması	8	8.16
Özgün bir konu olması	28	28.58
İstenen konunun danışman tarafından kabul görmemesi	12	12.24
Danışmanını istediği bir konuda olması	11	11.22
Konu hakkında yeterli bilgi olması	39	39.80
Toplam	193	100.00

Konu Seçimini Kimin Yaptığının Dağılımı

	Sayı	%
Konuyu kendim seçtim	87	45.08
Konuyu danışmanım seçti	11	5.70
Konuyu beraber seçtik	95	49.22
Toplam	193	100.00

Tez Süresince Karşılaşılan Güçlüklerin Dağılımı

	Sayı	%
Literatür bulma	53	27.46
Denek bulma	15	7.77
Verilerin Değerlendirilmesi	37	19.17
Danışman ile iletişim kurma	71	36.79
Yukarıdakilerin hepsi	8	4.15
Güçlük olmadı	9	4.66
Toplam	193	100.00

Öğrencilere Göre Tezlerdeki Hata Kaynaklarının Dağılımı

	Sayı	%
İ(onu ile ilgili bilgi ve deneyim yetersizliğine bağlı olanlar	90	46.63
Dilbilgisi ve terminoloji yeteneğine bağlı olanlar	8	4.15
İstatistiksel yöntemler ile ilgili olanlar	53	27.46
Yönlendirme eksikliğine bağlı olanlar	42	21.76
Toplam	193	100.00

Tezin Herhangi Bir Döneminde Hata veya Eksiklik Fark Edildiğinde

	Sayı	%
Bunu düzeltmek için girişimde bulunanlar	163	54.40
Girişimde bulunmayanlar	30	15.54
Toplam	193	100.00

Öğrencilerin Tez Hazırlama Konusundaki Düşüncelerinin Dağılımı

	Sayı	%
Yararlı bir deneyim oldu	105	54.40
Hiçbir yarar olmadı	34	17.62
Zaman kaybı oldu	42	21.76
Diğer	12	6.22
Toplam	193	100.00

Eski ve yeni mezunların ve rdikleri ya nıtların istatistiksel karşılaştırılmalarında önemli bir fark görülmemiştir.

Çalışmaları ve çalışmaları arasında yapılan karşılaştırılarda istatistiksel açıdan fark görülmemiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Hemşirelikte mesleğin daha ileri aşamalarına gelmesinde önemli katkıları olan araştırmaların ve bunun sonuçlarını külliyatın daha geniş bir tabana yayılması için lisans düzeyindeki öğrencilere bilimsel tezleri konulmuştur. Bu sayede eğitim hayatlarında teoriyi idrakları artırılarak dersleri pratik yaşama aktarma deneyimi kazanmalarını sağlar. Bu uygulamaların araştırma deneyimi öğrenmeleriyle mesleğe ve araştırma sonuçlarının pratiğe geçirme konusuna yarımcı olacağı ve daha kaliteli araştırma için bir basamak oluşturacağı inanılmaktadır.

Bu sayede uygulama ve araştırma arasında ki uçurum giderilebilecektir. Böylece araştırma deneyimi olan hemşirelerin ilerideki mesleki yaşamında olaylara daha iyi ve bilinçli bakacağı umud edilmektedir.

Çalışmamızda tez seçiminde etkin olan faktörler incelendiğinde % 38.85 (75) ile tez yapan itişinin kendisi ilgili alanı % 34.20 (66) sınıfta araştırmayı değerlendirecek kişi veya okulun ilgili alanı önde geldiği, deneklerin % 50.78 (98) nin konu seçiminde zorlandıkları ve bunun % 39.80 (39)'i konu halden yeterli bilgi sahibi olmalarına bağlandı. konu seçiminde % 49.22 (95) ile danışman ile beraber yapıldığı. tez süresince karşılaşılan güçlüklerin dağılımında % 36.79 (71) ile danışman ile iletişim kurmada güçlüğü 1. sırada yer aldığı deneklere göre tezlerdeki kaynakları sorulduğunda % 46.63 (90) ile konu ile ilgili bilgi ve deneyim yetersizliğine bağlı olduğu. tezin herhangi bir döneminde hata veya eksiklik fark edildiğinde bunu % 15.54 (30) nun düzeltilmediği. görülmüş tür.

Deneklerin tez hazırlama konusunda ki düşüncelerinin dağılımında ise % 54.40 (105) nin bunu yararlı bir deneyim olarak gördüklerini ve % 39.38 (76) nin yararsız olarak görmeleri üzerinde önemle durulması gereken bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin hemşirelik profesyonel gelişimi için teorik araştırma ve uygulama arasındaki uygunluğun önemi. araştırılmaları mesleğin

temel taş la rında n biri olduğunun öğrencilik döneminde verilen eğilimle daha etkin bir ř ekilde vurgulanmalıdır.

Öğrenci sayısının çokluğu nedeniyle danışmanların çektiğle ri gü ç lü k le rd e öğrencilere yansımaktadır. Araştırmaya yeni baş laya n öğrenciler için ka rma ř ık klinik prob le mler yerine daha basit ve biline n olaylara he mř irelik çözümlü a ranması yol göstermede danışmanla ra cla çok yardımcı ola ca ktır.

SUMMARY

To experience difficulty of student who make graduation disseratation.

This study has been macle carriecl oul clelermined to experience diffucult:y of sludent who make graduation dissertalion. Taken a poll to 140 students in this study. The most of the matter to consb·ainecl or students were seleee Ung s subject an d proviclc com mu nica tion wilh their a d vis e r. 54.40 % of students have been determined tha t to experience advanUgeous of maJ-:c graduation disserlation.

KAYNAKLAR

1. Clarke L. "Nursing researç: science, visions and l eling storics", Journal or Advancccd Nursing 1995 21. ss 58 4-593.
2. Hicks C. "The shor tfall in published research: a study of nurses rescurch and publication aetivilics". Journal of Advancccl Nursing 1995 21. ss 59 4 - 604.
3. Marlin P. · r h c U li li l y of th c Resear çlı Problem statement" Applied Nursing Rcseæeh 1994 Feb vol 7 no 1 ss 47-49.
4. Mulhall A. "Nursing researeh: what cli ffer en cc d oes it mak c? "J ourn a l of Ad van ccd Nursing 1995 21. ss 576-583.
5. Pepler CJ "Rescar ç as Basis of pratice" The Prof'cssiona l Dim en sion of thic Nursc Manager's Role 1993 Montreal ss 228-243.
6. Velioglu P. "Ülk emizde Hemřir eli k l e AraşLırma Çalışmalar ı" Hemşirelik l e Bilimsclleşmeye Doğru Bozak Matbaası Isl anbul 1985 ss 177- 193.
7. Vil so n -Th om a s. L. "Applying criUcal socinl theory in nu rsing edu cali on to bridge Lhc gap between Lheoy , r escar ç and pracli cc "J ou rn al of Advancccd Nur sin g 1995 2 1 ss 568-575.